

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการ การสื่อสาร การคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเปลี่ยนแปลง ทำให้โลกอยู่ในภาวะไร้พรมแดนและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สังคมของประเทศไทยซึ่งเข้าสู่ยุคแห่งการจัดระเบียบใหม่ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม การรับข้อมูลข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ จากสื่อต่าง ๆ เช่นโทรทัศน์ มือถือ คอมพิวเตอร์ (Social network) บนอินเทอร์เน็ตเช่น Facebook, Line เข้ามามีบทบาทต่อคนไทยอย่างมาก สิ่งเหล่านี้มีส่วนทำให้ชีวิตของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป และก่อให้เกิดปัญหาหลายประการมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทย นโยบายการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤต ค่านิยม จริยธรรม และพฤติกรรม เชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิตความประพฤติ ความคิด ทักษะคติ และคุณธรรมของคนในสังคมเป็นผลกระทบจากการเลื่อนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่ เข้าสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสร้างสรรค์ยังมีน้อย สื่อที่เป็นภัยและผิดกฎหมายมีการเผยแพร่มากขึ้นแม้มีมาตรการปราบปรามอย่างเข้มงวด เว็บไซต์ทางเพศเพิ่มขึ้น ๓ เท่าตัว ขณะที่คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับสถาบันทางสังคม อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษามีบทบาทน้อยลงในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาศักยภาพคนไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนครอบครัว มีความเปราะบาง อันตราการหย่าร้างสูงขึ้นจาก ๔.๔ คู่ต่อพันครัวเรือน ในปี ๒๕๕๔ เป็น ๕.๐ คู่ต่อพันครัวเรือน ในปี ๒๕๕๘ สถาบันการศึกษา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนไม่มากเท่าที่ควร สถาบันศาสนา ยังใช้ประโยชน์จากศาสนสถานและบุคลากรทางศาสนาซึ่งมีอยู่มากมายไม่เต็มที่และขาดความสอดคล้องกับภาวะปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีวัฒนธรรมไทยที่มีความหลากหลายโดดเด่น และระบบความสัมพันธ์ที่เป็นวัฒนธรรม และเป็นรากฐานในการสร้างความเข้มแข็งให้สังคมไทยและเป็นตาข่ายนิรภัยทางสังคม รวมทั้งมีภูมิปัญญาไทยที่มีการสั่งสม สืบทอดและรักษาไว้อย่างรู้คุณค่า มีปราชญ์และผู้รู้ ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศกว่า ๑.๗ ล้านคน หากยังมีการถ่ายทอด สืบค้น ถอดความรู้ รวบรวมพัฒนาและนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นระบบน้อยมาก จากการประเมินสถานะคนและสังคมไทยประกอบกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาในอนาคต

ผู้ประสบความสำเร็จ ล้วนมีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ “แนวคิดที่เป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จ” ควรคิดให้ดี วางแผนให้รอบคอบ ก่อนการตัดสินใจทำงานทุกสิ่ง ตลอดจนวางแผน

แก้ไขให้บรรลุตามความต้องการอย่างถูกต้องเหมาะสม ก็จะส่งผลให้เป็นประจักษ์ความสำเร็จต่อไปในอนาคต หากยึดสูตรสำเร็จตามแนวทางพุทธศาสนา นั่นคือ การใช้สติปัญญาในการทำงานและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งมีแนวคิดปรัชญามากมายให้เรียนรู้และปฏิบัติอย่างเห็นผลชัดเจน หลักธรรมะสำคัญที่หยิบยกมาใช้ในการทำงานที่อาจเรียกได้ว่าหนทางแห่งความสำเร็จนั้น คือ อิทธิบาท ๔ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างได้ผล ผู้ประกอบอาชีพตลอดจนนักเรียนศึกษาควรอาศัยเป็นแนวทางในการเรียน การทำงานนำไปสู่ประสบความสำเร็จ

อิทธิบาท ๔ คือกรอบการทำงานอย่างเชื่อมโยงกัน ๔ ประการ เริ่มจาก ฉันทะ คือ รักงานที่ทำในการทำงานไม่ว่าอาชีพใดคงไม่มีใครสมหวังในสิ่งที่คาดหวังทั้งหมด สังคมการทำงานอาจขัดแย้ง ขัดขวางกันบ้าง ถูกบังคับกดดันหรือเจริญก้าวหน้าได้ช้าไม่ทันใจบ้าง แต่ความศรัทธาในอาชีพของตนทำให้มีใจผูกพันกับงาน เอาใจใส่และเข้าใจเนื้อหาของงานซึ่งเป็นพื้นฐานของความสำเร็จ หรือมีความศรัทธาในองค์กร ย่อมมีความกระตือรือร้นที่จะก้าวไปข้างหน้า ตั้งใจทำงานทุกอย่างลุล่วงไปได้ด้วยดี และเป็นประโยชน์ตามเป้าหมายขององค์กร และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ในที่สุดต่อไปคือ วิริยะ คือ ความตั้งใจมั่นหมายถึงความเพียรพยายามมุ่งมั่นเรียนรู้จนเกิดความเชี่ยวชาญ ควบคู่กับความอดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค โดยมีศรัทธาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ตำแหน่งที่สูงขึ้นไปอยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม ยิ่งขยันเท่าไรก็ได้ผลตอบแทนมากเท่านั้น จิตตะ คือ ความมีสติ ไตร่ตรอง ความขยันหมั่นเพียรทำให้กิจการงานแล้วเสร็จ แต่จะไม่สำเร็จสมบูรณ์ถ้าขาด จิตตะ เมื่อมีสติจดจ่ออยู่กับงาน ย่อมเกิดความรอบคอบ และความรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดขึ้น เมื่อใช้ความคิดในเรื่องนั้นบ่อย ๆ เสมอ ๆ จึงมีความรอบรู้มากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนตัดสินใจ ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดน้อยลง นอกจากต้องความรอบรู้ ความรอบคอบระมัดระวังแล้ว ความรับผิดชอบยังสร้างจิตสำนึกอันดีต่อการทำงานเพื่อให้ผลงานมีคุณภาพสูงสุดและใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า รู้จักเสียสละ ร่วมแรงร่วมใจทำงานให้บรรลุเป้าหมายและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข วิมังสา คือ ใช้ปัญญาพิจารณาและตรวจสอบ สุดท้ายคือการทบทวน เพื่อพิจารณาสิ่งที่ได้คิดได้ทำมาทั้งหมด วิเคราะห์ว่าเกิดผลดีผลเสียอย่างไร สำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร เพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดีขึ้น หรือหาทางหลีกเลี่ยงผลเสียที่อาจเกิดขึ้น^๑

จะเห็นได้ว่าความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างความต้องการของประชาชนกับจำนวนทรัพยากร เป็นผลทำให้เกิดการกระทำที่แต่ละคนต่างแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อความสุขสบายโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น และส่วนรวม การมุ่งเน้นทางด้านวัตถุทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัตถุกับจิตใจ การหันเหออกจาก จารีตประเพณีทำให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมขึ้นมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง ปัญหาสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้น หากจะทำให้สังคมเกิดความสงบสุขและมีความเจริญก้าวหน้าควบคู่ไปกับเทคโนโลยีจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

^๑ บทความ, ข้อคิดดี ๆ จากผู้ประสบความสำเร็จ แห่งยุค, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://moneyhub.in.th/article/success-person/>, [๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

ของคนในสังคม^๒

“ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัยตั้งแต่ วัยเด็ก วัยทำงานและวัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีสมาร์ทโฟนและสมาร์ตวอตช์เกือบทุกคน รวมถึงการที่รัฐบาลได้ เดินหน้าพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (บรอดแบนด์) ให้เข้าถึงและครอบคลุมทุกหมู่บ้านใน ประเทศเพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึงแหล่งความรู้และให้สามารถใช้งานได้สะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งก่อให้เกิด การพัฒนาในอีกหลายมิติทั้งในด้านการประกอบอาชีพและการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิเช่น การ ทำอีคอมเมิร์ซขายสินค้าของชุมชนไปยังตลาดทั้งในและต่างประเทศ การเผยแพร่ความรู้ด้านเกษตร ของแต่ละพื้นที่เพื่อพัฒนาผลิตผล เป็นต้น ทั้งหมดนี้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล องค์ความรู้ต่าง ๆ ได้เพียง ปลายนิ้ว และสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา” ทั้งนี้ จากยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลผลักดันและให้ความสำคัญ อย่างต่อเนื่อง ในส่วนของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ และ นโยบายสู่ Thailand 4.0 โดยมีเป้าหมายสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาประชากรให้มีทักษะ แห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่สามารถสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมใหม่ โดยนำฐานความรู้ทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และสร้างโอกาสใหม่ ๆ พร้อมยกระดับประเทศสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และมีรายได้ระดับสูงใน ๒๐ ปีข้างหน้า^๓

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลด้าน ต่าง ๆ คือ ฉันทะ คือความพอใจ วิริยะ คือความพากเพียร จิตตะ คือความคิด วิมังสา คือความ ไตร่ตรอง เป็นการประสานความเชื่อแนวคิด ในเชิงจริยธรรม ตามความเหมาะสมให้เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลในการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ อย่างยั่งยืนสืบไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๓ เพื่อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

^๒ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พัฒนาสังคมไทย สู่วัฒนธรรมแห่งความใฝ่รู้และสู้ภัยยาก, (บทความ วิชาการด้านพระพุทธศาสนา: หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐.

^๓ TK park ขับเคลื่อนแนวคิด “การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล”, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: https://www.tkpark.or.th/tha/tk_news_detail/304/TK-park, [วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีในคัมภีร์พระไตรปิฎก ตำรา วิชาการ หนังสือบทความ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี ๔ ประการ ได้แก่ ๑. ฉันทะ คือความพอใจ, ๒. วิริยะ คือความพากเพียร, ๓. จิตตะ คือความคิด, ๔. วิมังสา คือความไตร่ตรอง

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑. ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

๑. เพศ
๒. ระดับชั้น
๓. เกรดเฉลี่ย

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานครใน ๔ ด้าน ได้แก่

๑. ฉันทะ คือความพอใจ
๒. วิริยะ คือความพากเพียร
๓. จิตตะ คือความคิด
๔. วิมังสา คือความไตร่ตรอง

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้การศึกษาด้วยวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Research Design) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และกรอบการนิยามความหมายเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างแบบสอบถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย แสดงรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

๑.๔.๓.๑ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ ๑.๑ ตารางกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตตอนเมือง

ลำดับที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย			
๑	โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา (ด.ม.จ.)	เพศชาย	เพศหญิง	รวม (คน)
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๘๕	๑๐๘	๑๙๓
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๙๐	๑๔๖	๒๓๖
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๑๐๕	๑๒๕	๓๐
	รวม	๒๘๐	๓๗๙	๖๕๙
๒	โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุปถัมภ์)	เพศชาย	เพศหญิง	รวม (คน)
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๓๐	๑๕๑	๒๘๑
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๔๕	๑๓๒	๒๗๗
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๙๐	๑๕๒	๒๔๒
	รวม	๓๖๕	๔๓๕	๘๐๐
๓	โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	เพศชาย	เพศหญิง	รวม (คน)
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๖๓	๒๔๑	๔๐๔
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๖๐	๒๙๔	๔๕๔
	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๑๔๘	๒๙๓	๔๔๑
	รวม	๔๗๑	๘๒๘	๑,๒๙๙
	รวมทั้งหมดทุกระดับชั้น	๑,๑๑๖	๑,๖๔๒	๒,๗๕๘

ประชากร ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี ๓ โรงเรียนดังนี้ ๑) โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา (ด.ม.จ.) จำนวน ๖๕๙ คน^๔, ๒) โรงเรียนสีกัน

^๔ ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา, ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ปีการศึกษา ๒๕๖๐, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: https://data.bopp-obec.info/emis/schooldata-view_student.php?School_ID=1010720133&Area_CODE=1302, [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

(พัฒนานันทอุปถัมภ์) จำนวน ๘๐๐ คน^๕, ๓) โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง จำนวน ๑,๒๙๙ คน^๖ รวมทั้ง ๓ โรงเรียนจำนวน ๒,๗๕๘ คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามโดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane โดยกำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ๕% ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ควรมีขนาด ๓๕๓ คน

ตารางที่ ๑.๒ ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ขนาดของโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
๑	โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา (ด.ม.จ.)	๖๕๙	๘๔
๒	โรงเรียนสีกัน (พัฒนานันทอุปถัมภ์)	๘๐๐	๑๐๓
๓	โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	๑,๒๙๙	๑๖๖
รวม		๒,๗๕๘	๓๕๓

วิธีการสุ่ม การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบกระจาย โดยวิธีการเทียบสัดส่วน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ตามระเบียบวิธีวิจัย โดยการสุ่มจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๔.๓.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในพื้นที่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๔.๓.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักเรียนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักเรียนที่มี ระดับชั้น ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๓ นักเรียนที่มี เกรดเฉลี่ย ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

^๕ ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา,ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนสีกัน (พัฒนานันทอุปถัมภ์) ปีการศึกษา ๒๕๖๐, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://data.bopp-obec.info/emis/schooldata-view_student_select.php?School_ID=1010720132&Edu_year=2560&Area_CODE=6602, [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

^๖ ข้อมูลจาก แผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐, หน้า ๑-๑๑.

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๑.๖.๒ การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ขั้นตอนหรือกระบวนการที่ผู้สอนจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและนำมาสอนอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและตรงตามจุดมุ่งหมายของกระบวนการสอนนั้นๆ ต่อไป

๑.๖.๓ หลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง ฐานแห่งความสำเร็จสิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้บรรลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่าอิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น ๔ คือ

๑. ฉันทะ หมายถึง ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น คือ เมื่อทำสิ่งใดก็ทำด้วยความพอใจ ด้วยความรักในสิ่งนั้น สิ่งนั้นด้วยความเต็มใจ ไม่เบื่อบานายในกิจที่ทำ

๒. วิริยะ หมายถึง ความเพียรประกอบสิ่งนั้น คือ เมื่อทำสิ่งใดก็ทำด้วยความขยันหมั่นเพียรด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน ไม่ทอดทิ้งกิจที่ทำนั้น

๓. จิตตะ หมายถึง ความเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ไม่วางธุระ คือเมื่อทำสิ่งใดด้วยความรู้จักไตร่ตรอง ทำด้วยปัญญา รู้จักพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบสาเหตุด้วยความรอบครอบ

๔. วิมังสา หมายถึง ความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น เมื่อทำสิ่งใดทำด้วยความรู้จักไตร่ตรอง รู้จักพิจารณาใคร่ครวญ รู้จักพินิจพิเคราะห์ ทดลอง ทดสอบ

๑.๖.๔ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี ๓ โรงเรียน ดังนี้

๑. โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา (ด.ม.จ.)

๒. โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครทออุปถัมภ์)

๓. โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

๑.๗.๑ ได้ทราบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๒ ได้ทราบการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๓ ได้ทราบข้อเสนอการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร